

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 184/2024 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Eero Salojärvi, liikenne- ja viestintäministeriö
- budjettineuvos Panu Kukkonen, valtiovarainministeriö
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Johanna Tuuri, Yleisradio
- sidosryhmäjohtaja Suvi Aherto, MTV Oy
- viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland Oy
- toimitusjohtaja Jukka Holmberg, Medialiitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion televisio- ja radiorahastosta annettua lakia siten, että valtion talousarviosta valtion televisio- ja radiorahastolle Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen suoritettavaan määrärahaan ei vuosina 2025—2027 tehtäisi indeksin mukaisia vuotuisia korotuksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 täydentävään talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä. (1) Yleisradion tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin eh-

Valiokunnan mietintö LiVM 12/2024 vp

doin. Valiokunta pitää Yleisradion tehtäviä erittäin tärkeinä muun muassa kansallisen kulttuurin ja identiteetin, erilaisten erityisryhmien tarpeiden, demokratian toteutumisen ja muun muassa huoltovarmuuden kannalta.

(2) Digitalisaatiokehityksen myötä syntynyt media-alan murros on vaikuttanut merkittävästi mediamarkkinan palvelukehitykseen ja kansainvälistymiseen, kuluttajakäyttäytymiseen sekä mainosmarkkinoiden muuttumiseen. Kotimaiset toimijat joutuvat kilpailemaan paitsi keskenään myös suurten kansainvälisten toimijoiden kanssa, mikä haastaa entisestään kotimaisen median toimintaedellytyksiä.

(3) Valiokunta pitää mediakentän monipuolisuutta ja moniäänisyyttä tärkeänä ja katsoo, että kaupallisella medialla ja sen toimintaedellytyksillä sekä Yleisradion ja yksityisen median välisen tasapainon toimivuudella on tässä kokonaisuudessa keskeinen roolinsa.

Esityksen sisällöstä. (4) Hallituksen esityksen mukaan valtion talousarviosta televisio- ja radio-rahastolle Yleisradion julkisen palvelun kustannusten kattamiseen suoritettavaan määrärahaan ei vuosina 2025—2027 tehdä indeksin mukaisia vuotuisia korotuksia. Esitys liittyy valtion vuoden 2025 täydentävään talousarvioesitykseen ja sen tavoitteena on kohdistaa yleisen taloustilanteen vuoksi säästötoimenpiteitä myös Yleisradion rahoitukseen.

(5) Parlamentaarinen työryhmä toi esille 12.9.2024 julkaistussa mietinnössään, että se tunnistaa valtiontalouden vaikean tilan ja tarpeet merkittäville julkisen talouden sopeutuksille sekä pitää perusteltuna, että myös Yleisradio osallistuu säästötalkoisiin muiden yhteiskunnan tärkeiden toimintojen tavoin. Työryhmä kiinnitti huomiota myös siihen, että Yleisradion rahoituksen taso on verrattain korkea muihin eurooppalaisiin yleisradioyhtiöihin nähden.

(6) Nyt käsitellyssä oleva hallituksen esitys perustuu parlamentaarisen työryhmän mietintöön ja valiokunta pitää esitystä näin ollen asianmukaisena. Saadun selvityksen mukaan indeksitarkistuksen jäädyttäminen tarkoittaa käytännössä sitä, että Yleisradion seuraavien kolmen vuoden tulot eivät lisäännä vuoteen 2024 verrattuna, eli rahoitus säilyy vuoden 2024 tasolla.

(7) Parlamentaarinen työryhmä piti lisäksi mietinnössään välttämättömänä, että Yleisradio yhteiskunnallisesti merkittävänä toimijana, julkisen palvelun tuottajana ja verovaroin rahoitettuna yhtiönä näyttää esimerkkiä rahankäytön avoimuudessa ja läpinäkyvyydessä. Valiokunta yhtyy näihin työryhmän avoimuutta koskeviin näkemyksiin ja toteaa, että Yleisradion keskeiset varautumiseen ja huoltovarmuuteen liittyvät tehtävät korostavat osaltaan avoimuuden tarvetta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 184/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö LiVM 12/2024 vp

Helsingissä 15.11.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jouni Ovaska kesk
varapuheenjohtaja Timo Furuholm vas
jäsen Marko Asell sd
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Petri Huru ps
jäsen Aleksi Jäntti kok
jäsen Vesa Kallio kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Mats Löfström r
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Martin Paasi kok
jäsen Pinja Perholehto sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula